

Елла Мінцис

старший викладач

Юлія Мінцис

аспірантка, Івано-Франківськ

ЗДРІБНІЛІ ВЛАСНІ ІМЕНА В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ

Антропоніміка – розділ ономастики, який вивчає антропоніми – імена людей, їх окремі складові, етимологію, еволюцію та закономірності їх функціонування [7]. Розробка основних питань антропоніміки була в центрі уваги А.Реформацького, А.Суперанської, В.Михайлова, І.Ганжиної та ін. Дослідженню англійського ономастикону присвячені роботи Т.Ненашевої, Є.Петрова, А.Живоглядова, К.Зайцевої, Н.Кольмакова. Проблема функціонування антропонімів у художньому тексті розглядалася Т.Бакастовою, О.Смирновим. Також численними є дослідження онімів в ідіолектах письменників (Л.Андреєва, О.Рубцова, Н.Чмихова) і це закономірно, тому що ономастичність виступає важливим параметром текстуальності. О.Есперсен, К.Сунден, Г.Марчанд та інші розглядаючи здрібнілі власні імена, визначають їх як *pet names* і вважають, що морфемне скорочення і суфіксація надають таким іменам відтінок ласки та ніжності.

Оскільки власні імена наділені складною змістовою структурою, унікальними особливостями форми і етимології, здатністю до видозмін і словотворення, наша стаття являє собою спробу методом наскрізної вибірки дослідити способи словотвору, конотацію та прагматичні функції здрібнених власних імен на матеріалі англомовної художньої прози.

Згідно з О.Леоновичем повні імена мають похідні форми, деривати (скорочені, пестливі, здрібнені, фамільярні тощо), які використовуються головним чином в неофіційній обстановці, у колі знайомих, друзів, близьких та рідних [1; 12].

Серед способів утворення здрібнених імен слід зазначити такі [3 – 7]:

- скорочення: першої частини слова (*Drew* від *Andrew*, *Fred* від *Alfred*); другої частини (*Chris* від *Christian*, *Deb* від *Deborah*); рідше середньої частини (*Pippa* від *Philippa*); звуку *r*, який важко вимовляти, особливо дітям (*Babs* від *Barbara*, *Biddy* від *Bridget*);

- афіксація: **-y** – *Casey* від *Cassandra*, *Andy* від *Andrew*; **-ie** – *Christie* від *Christian*, *Connie* від *Constance*; **-elle** – *Jenelle* від *Jeanne*, **-ette** – *Annette* від *Anne*. У деяких випадках суфікси французького походження **-ette** та **-ine** утворюють жіночі здрібнілі імена від чоловічих (*Paulette* від *Paul*, *Georgine* від *Georges*);

- подвоєння приголосної чи одного з складів (*Meggy* від *Margaret*, *Matty* від *Martha*, *Zizi* від *Elizabeth*).

Існують повні імена, які мають декілька дериватів (*Edward* – *Ed*, *Eddie*, *Eddy*, *Ned*, *Neddy*, *Ted*, *Teddy*; *Elizabeth* – *Bess*, *Bessie*, *Bessy*, *Beth*, *Betsy*, *Betty*, *Elsie*, *Liz*, *Lizzie*, *Libby*, *Lisa*, *Liza*), деякі з яких римуються (*Roger* – *Rodge*, *Hodge*, *Nodge*, *Dodge*; *Richard* – *Rick*, *Dick*, *Nick*) [4], [1; 12-13]. І навпаки, одне здрібніле ім'я утворюється від двох чи більше повних (*Jennie* від *Janet*, *Jennifer*; *Connie* від *Conrad*, *Constance*). Є випадки, коли здрібнілі антропоніми перетворюються на загальну назву, яка у контексті може мати певну конотацію (*Bee* від *Beatrice*, *Bell* від *Isabel*, *Honey* від *Honora*).

Досліджуючи антропоніми в художньому тексті, О.Леонович зазначив, що власні назви, які входять у структуру художнього твору, органічно пов'язані з його змістом [1; 128], збагачуються додатковим змістом і насичуються індивідуальними рисами персонажів, якими наділяє їх автор чи інші персонажі.

Н.Чмихова виділяє три функції антропонімів у художньому дискурсі: номінативну (у випадку тривіальних імен), характеризуючу (якщо імена відносяться до категорії так званих *telling names* [2; 164]) та соціально-ідеологічну (що слугує для визначення соціального статусу персонажа) [8].

Проведений аналіз художніх творів дає можливість стверджувати що, імена всіх героїв є нейтральними, але у діалогах вони вживаються у здрібнілій

формі (як в офіційних, так і в неофіційних ситуаціях) і набувають певної конотації залежно від контексту.

Так, ім'я головної героїні роману Софі Кінселли "*Shopaholic Abroad*" *Rebecca* трансформується у різних ситуаціях у *Bex* та *Becky*. Друзі, коханий та сусідка по кімнаті кличуть її *Bex* ("*Hi Bex!*" "*Bex! That's fab!*" [10; 14, 15]), що звучить дружньо, невимушено і є позитивно емоційно забарвлено. Її ж менеджер використовує інший варіант цього імені у звертанні до неї ("*This does sound difficult, Becky. Two partners disagreeing about what to do with their money.*" [10; 44]), який набуває більш серйозної конотації, зважаючи на офіційну ситуацію та несхвальних тон мовця.

У наступному прикладі повне ім'я героїні роману Данієли Стіл *Vera* звучить суворо та різко порівняно з його дериватом *Vee*, який імплікує приязнь та ніжність ("*Hey, wait for me, Vee!*"[9; 22]).

Завдяки контексту імена дівчат-близнючок *Jinny* (від *Virginia*) та *Ver* (від *Veronica*) допомагають більш виразно зобразити почуття тривоги батька за їхнє майбутнє ("*Are Ginny and Ver going to get married?*" *Max looked worried* [11; 36]).

Співчуття до дівчини на ім'я *Annie* (від *Ann*) підсилюється завдяки означенням з компонентом здрібнілості *poor* та *little* ("*He had terrified them even then. Or tried to ... especially poor little Annie.*" [12; 10])

Здрібнілий дериват *Vi* (від *Violet*) набуває негативної конотації у контексті, що виражає роздратування, несхвалення ("*Will you stop interrogating people, Vi. Really you must stop that!*"[12; 64]).

Отже, проведений аналіз дає можливість зробити висновок, що здрібнілі антропоніми широко використовуються у сучасній англійській художній літературі. Автори застосовують різноманітні способи їх утворення. Власні імена з демінутивним компонентом кодують прагматичну ситуацію та залежно від контексту реалізують різнобарвний конотативно-експресивний потенціал та виражають широкий спектр емоцій (схвалення та приязнь, ніжність та співчуття, тривогу та несхвалення тощо). Ці імена мають особливий тип

лексичного значення – емоційне значення, яке вказує на суб'єктивне відношення до персонажа, слугує виразником емоцій та почуттів мовця.

Бібліографія

1. В мире английских имен: Учеб. пособие по лексикологии / О.А.Леонович. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: ООО «Издательство АСТ»: ООО «Издательство Астрель», 2002. – 160с.
2. И.Р.Гальперин. Стилистика английского языка. – М.: Издательство «Высшая школа», 1977. – 336с.
3. <http://babynamestats.com/search.php?gender=unisex>
4. <http://www.behindthename.com/glossary/view/diminutive>
5. <http://www.nireland.com/anne.johnston/Diminutives.htm>
6. <http://www.thinkbabynames.com/search/0/diminutive>
7. <http://ru.wikipedia.org>
8. http://5ka.su/ref/yazikoznanie/0_object79461.html

Літературні джерела

9. Harris, Rosie. The Cobbler's Kids. – London: Arrow Books, 2005. – 359p.
10. Kinsella, Sophie. Shopaholic Abroad. – London: Black Swan, 2001. – 352p.
11. Steel, Danielle. Coming out. – London: Corgi Books, 2007. – 237p.
12. Steel, Danielle. Wanderlast. – N.Y.: Dell Publishing, 1986. – 506p.